

คำเรียกสีในภาษาไทยและโครงสร้างคำเรียกสี*

THAI COLOR TERMS AND THEIR STRUCTURES

กัลยรัตน์ อุันทานนท์
Kanyarat Unthanon
รัตนา จันทรเทาว์
Rattana Chanthao
มหาวิทยาลัยขอนแก่น
Khon Kaen University, Thailand
E-mail: orakho@kku.ac.th

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มุ่งศึกษาคำเรียกสีในภาษาไทยและโครงสร้างคำเรียกสี โดยเก็บข้อมูลจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ (Thai National Corpus) ในหมวดนวนิยายช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2560 โดยใช้คำค้น 13 คำ ได้แก่ ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน ฟ้า น้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม แสด และเทา งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยทางภาษาศาสตร์โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากเอกสาร ใช้กรอบแนวคิดหลักเรื่อง คำเรียกสีของ เบอร์ลิน และเคย์ผลการวิจัยพบว่าคำเรียกสีพื้นฐานทั้ง 13 คำยังคงปรากฏใช้ในปัจจุบัน พบคำเรียกสีไม่พื้นฐาน จำนวน 332 คำ โดยพบคำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีเขียวมากที่สุด รองลงมาคือสีชมพู เหลือง น้ำตาล แดง ขาว ม่วง ส้ม เทา ฟ้า น้ำเงิน ดำและแสด ตามลำดับ สำหรับโครงสร้างคำเรียกสี พบโครงสร้าง 2 แบบ คือ โครงสร้างแบบที่ 1 คำเรียกสีพื้นฐาน [(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน] และโครงสร้างแบบที่ 2 คำเรียกสีไม่พื้นฐานแบ่งย่อยเป็น 3 โครงสร้าง คือ 1) [(สี) + (คำขยาย) + คำเรียกสีพื้นฐาน + คำขยาย + (คำขยาย) + (คำขยาย)] 2) [(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน + (คำขยาย) + คำบ่งชี้แสดงว่าเป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐาน + คำเรียกสีพื้นฐาน + (คำขยาย) + (คำขยาย)] และ 3) [(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน + คำบ่งชี้แสดงว่าเป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐาน + คำขยาย] งานวิจัยนี้ทำให้พบองค์ความรู้ใหม่ว่า วิวัฒนาการคำเรียกสีในภาษาไทยมีเพียง 4 ระยะ โดยคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยมีเพียง 5 สี เท่านั้นคือขาว ดำ แดง เหลือง และเขียว ส่วนสีน้ำเงิน ฟ้า น้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม และเทา ต่างเป็นคำชื่อเดียวกับวัตถุ จึงมิใช่คำเรียกสีพื้นฐาน

คำสำคัญ: คำเรียกสีพื้นฐาน, คำเรียกสีไม่พื้นฐาน, ภาษาไทย, โครงสร้างคำเรียกสี

* Received 5 April 2020; Revised 17 June 2020; Accepted 22 June 2020

Abstract

This research aimed to study the color terms in Thai language and their structures by collecting data from Thai National Corpus in novel category. The data were collected during the years 2008 - 2017 by using 13 key words as: white, black, red, yellow, green, blue, light blue, brown, purple, pink, orange, red - orange and gray. This study is a linguistic research by data analysis from documents and Berlin and Kay's theory of color terms (1969) is being used as the main conceptual framework. The research found that all 13 basic color terms have still been in use at present and 332 non - basic color terms were found in data. The non - basic color terms of green were mostly found, following by pink, yellow, brown, red, white, purple, orange, gray, light blue, blue, black, and red - orange, respectively. The structures of color terms are divided into 2 patterns, 1) Pattern of basic color terms is: [('color') + basic color term], 2) Patterns of non -basic color terms are divided into 3 patterns as: type 1 [('color') + (extended word) + basic color term + extended word + (extended word) + (extended word)], type 2 [('color') + basic color term + (extended word) + non - basic color marker + basic color term + (extended word) + (extended word)] and type 3 [('color') + basic color term + non-basic color marker + extended word]. This study also showed the new knowledge of the evolution of Thai basic color terms that is on the 4th stage so there are only 5 basic color terms in Thai language as: white, black, red, yellow and green. But blue, light blue, brown, purple, pink, orange and gray are non - basic color terms because they are the same names as things.

Keywords: Basic Color Terms, Non - Basic Color Terms, Thai Language, Structures of Color Terms

บทนำ

แนวความคิดการศึกษาคำเรียกสี (Color Terms) ของเบอร์ลินและเคย์ (Brent B. and Paul K., 1969) ในงานวิจัยเรื่อง Basic color terms: Their universality and evolution ส่งผลให้นักวิจัยทั่วโลกนำแนวคิดนี้ไปวิเคราะห์คำเรียกสีในภาษาของตนเอง และภาษาอื่น ๆ เช่น Androulaki et al. นำเสนอผลการศึกษา คำเรียกสีพื้นฐานภาษากรีกสมัยใหม่ ในบทความชื่อ “Basic colour terms in Modern Greek” พบว่า คำเรียกสีพื้นฐานในภาษากรีกสมัยใหม่ ไม่ได้มีเพียง 11 สี (ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน น้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม และเทา) ตามที่

เบอร์ลินและเคย์ได้ศึกษาไว้ แต่ภาษกรีกสมัยใหม่มีทั้งสิ้น 12 สี คือมี สีฟ้า เพิ่มเข้ามาด้วย (Anna A. et al, 2006) นอกจากนี้ Androulaki et al. ยังให้ข้อสังเกตเพิ่มเติมว่า ในอนาคตภาษกรีกน่าจะมีสีเขียวมะกอก (olive) เป็นสีพื้นฐานเพิ่มอีกหนึ่งสี (Anna A. et al, 2006) เช่นเดียวกับงานศึกษาของ Ichiro Kuriki et al. ที่ได้ศึกษาคำเรียกสีในภาษาญี่ปุ่นสมัยใหม่และนำเสนอในบทความชื่อ “The modern Japanese color lexicon” ผลการศึกษาพบว่าสีในภาษาญี่ปุ่นที่มีค่าสถิติในการใช้ที่มากกว่าคำเรียกสีอื่น ๆ อย่างเด่นชัดมีทั้งสิ้น 16 สี แบ่งเป็นคำเรียกสีพื้นฐาน 8 สี ได้แก่ แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน ชมพู ส้ม น้ำตาล และม่วง และคำเรียกสีไม่พื้นฐาน 8 สี ได้แก่ สีฟ้า สีพีช สีน้ำเงินม่วง สีเขียวอมเหลือง สีมารูน สีมัสตาร์ด สีทอง และสีครีม (Ichiro K. et al., 2017) โดย Ichiro Kuriki et al. ได้เสนอว่า สีฟ้า กำลังจะกลายเป็นคำเรียกสีพื้นฐานใหม่ในภาษาญี่ปุ่น เนื่องจากมีค่าสถิติในการใช้สูงที่สุด (Ichiro K. et al., 2017) ซึ่งผลการศึกษาของ Ichiro Kuriki et al. (Ichiro K. et al., 2017) นี้ สอดคล้องกับงานศึกษาของ Androulaki et al. โดยพบว่า สีฟ้า เป็นคำเรียกสีพื้นฐานที่เกิดขึ้นใหม่ทั้งในภาษกรีก และภาษาญี่ปุ่น และกำลังจะมีคำเรียกสีไม่พื้นฐานอื่น ๆ ที่กำลังจะเปลี่ยนแปลงกลายมาเป็นคำเรียกสีพื้นฐานต่อไปในอนาคต (Anna A. et al, 2006)

นับแต่อดีตถึงปัจจุบันนักวิจัยไทยได้นำทฤษฎีคำเรียกสีของเบอร์ลินและเคย์ (Brent B. and Paul K., 1969) มาศึกษาคำเรียกสีในภาษาไทยเช่นกัน เช่น อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, ศุภมาส เอ่งฉ้วน, อภิญา เพชรวิจิต, รุจิวรรณ เหล่าไพโรจน์ และธัญธากุล พรทิพยพานิช งานวิจัยทั้ง 5 เรื่องดังกล่าวต่างสรุปเหมือนกันว่า คำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยมีจำนวนทั้งสิ้น 12 สี (13 คำ) คือ ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน ฟ้า น้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม แสด และเทา (อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์, 2538); (ศุภมาส เอ่งฉ้วน, 2543); (อภิญา เพชรวิจิต, 2545); (รุจิวรรณ เหล่าไพโรจน์, 2552); (ธัญธากุล พรทิพยพานิช, 2557) ซึ่งเพิ่มเติมจากแนวคิดของเบอร์ลินและเคย์ ที่แสดงพัฒนาการของคำเรียกสีพื้นฐานพบว่า มีจำนวน 11 สี ได้แก่ white, black, red, yellow, green, blue, brown, purple, pink, orange, grey จากการเปรียบเทียบคำในภาษาอังกฤษเหล่านี้ ตรงกับภาษาไทยคือ ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน น้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม เทา ดังนั้นคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยตามที่นักวิจัยข้างต้นได้ค้นพบโดยใช้เกณฑ์การวิเคราะห์คำเรียกสีพื้นฐาน (Basic Color Terms) ตามแนวคิดของเบอร์ลินและเคย์ พบคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยเพิ่มขึ้นอีก 2 คำ คือ ฟ้า แสด ทั้งนี้ สีฟ้ามีความเชื่อมโยงกับ blue ส่วนสีแสดมีความเชื่อมโยงกับ orange ในเบอร์ลินและเคย์ ดังนั้นบทความนี้จึงต้องการจะตรวจสอบการใช้คำเรียกสีพื้นฐานทั้ง 13 คำ ข้างต้นว่ายังคงมีการใช้อยู่หรือไม่ โครงสร้างคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยอย่างไรและวิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยรวมถึงจำนวนคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยจะเป็นไปตามที่งานวิจัยได้ศึกษาไว้หรือไม่ (Brent B. and Paul K., 1969)

ส่วนงานศึกษาเกี่ยวกับคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาไทยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาวิธีการสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐาน เช่น อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์, ศุภมาส เอ่งฉ้วน, อภิญา เพชรวิจิต, รุจิวรรณ เหล่าไพโรจน์, และธัญญากุล พรทิพยพานิช สรุปวิธีการสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาไทยว่ามีทั้งสิ้น 10 วิธี คือ 1) การขยายคำเรียกสีพื้นฐานด้วยคำคุณศัพท์ 2) การขยายคำเรียกสีพื้นฐานด้วยคำเรียกสีไม่พื้นฐาน 3) การใช้คำเรียกสิ่งของเฉพาะเป็นคำเรียกสี 4) การใช้คำในภาษาอื่นมาใช้เป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐาน 5) การขยายคำเรียกสิ่งของเฉพาะที่ใช้เป็นคำเรียกสี 6) การขยายคำในภาษาอื่นที่นำมาใช้เป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐาน 7) การใช้คำที่ระบุสีเฉพาะที่อาจจัดอยู่ภายใต้คำเรียกสีอื่นได้ 8) การขยายคำที่ใช้ระบุสีเฉพาะที่อาจจัดอยู่ภายใต้คำเรียกสีอื่นได้ 9) การประสมคำเรียกสีพื้นฐานเข้าด้วยกัน และ 10) คำเรียกสีที่ใช้เรียกของบางอย่างเท่านั้น (อมรา ประสิทธิรัฐสินธุ์, 2538); (ศุภมาส เอ่งฉ้วน, 2543); (อภิญา เพชรวิจิต, 2545); (รุจิวรรณ เหล่าไพโรจน์, 2552); (ธัญญากุล พรทิพยพานิช, 2557)

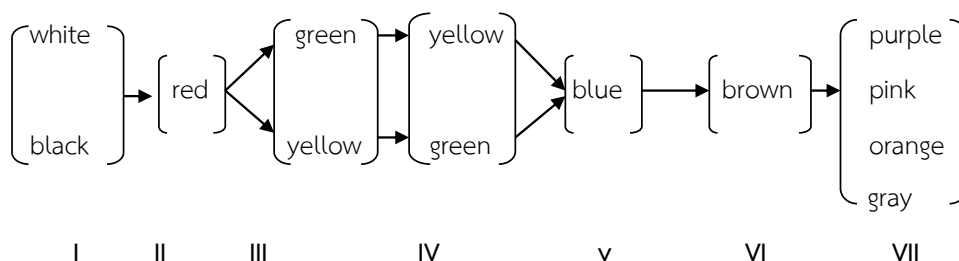
ผลการวิจัยดังกล่าวข้างต้น รวบรวมคำเรียกสีไม่พื้นฐานทั้งหมดที่อธิบายลักษณะของสี โดยจะปรากฏคำว่า “สี” หรือไม่ก็ได้ แต่บทความนี้ต้องการจะอธิบายเฉพาะคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่อธิบายลักษณะของสีพื้นฐานทั้ง 13 คำในลักษณะใดลักษณะหนึ่งเท่านั้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงใช้คำทั้ง 13 คำเป็นคำค้นหาคำเรียกสีทั้งคำเรียกสีพื้นฐานและคำเรียกสีไม่พื้นฐาน ในคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ (Thai National Corpus) ซึ่งฐานข้อมูลนี้ได้รวบรวมเอกสารที่เผยแพร่เป็นภาษาไทย ทั้ง 6 หมวด ได้แก่ นวนิยาย เอกสารวิชาการ หนังสือพิมพ์ เอกสารที่ไม่ใช่วิชาการ กฎหมาย และปกิณกะ ซึ่งจากการเก็บข้อมูลคำเรียกสีทั้ง 6 หมวด พบว่าหมวดนวนิยายปรากฏคำเรียกสีมากที่สุด และมีการใช้คำเรียกสีไม่พื้นฐานที่หลากหลาย ผู้วิจัยจึงเลือกเก็บข้อมูลคำเรียกสีเฉพาะในหมวดนวนิยาย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการปรากฏของคำเรียกสีพื้นฐานและคำเรียกสีไม่พื้นฐานในวรรณกรรมประเภทนวนิยายจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
2. เพื่อศึกษาโครงสร้างคำเรียกสีพื้นฐาน และคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่ปรากฏในวรรณกรรมประเภทนวนิยายจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ
3. เพื่อศึกษาองค์ความรู้ใหม่เกี่ยวกับวิวัฒนาการและจำนวนคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทย

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยสาขาภาษาศาสตร์ (linguistics) มุ่งวิเคราะห์เรื่อง คำเรียกสี (color term) โดยใช้กรอบแนวคิดวิวัฒนาการคำเรียกสีของ เบอร์ลินและ เคย์ (Brent B. and Paul K., 1969) ดังแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 1 วิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานของเบอร์ลิน และ เคย์ ในปี ค.ศ. 1969

ที่มา: ดัดแปลงจาก Berlin & Kay

และใช้เกณฑ์การแบ่งคำเรียกสีออกเป็นคำเรียกสีพื้นฐาน (Basic Color Terms) และคำเรียกสีไม่พื้นฐาน (Non- Basic Color Terms) ตามแนวคิดของเบอร์ลิน และ เคย์ (Brent B. and Paul K., 1969) เพื่อนำมาวิเคราะห์คำเรียกสีในภาษาไทย ข้อมูลในงานวิจัยนี้สืบค้นจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ (Thai National Corpus) ครอบคลุมนวนิยาย ระหว่างปีพ.ศ. 2551 - 2560 ด้วยการใช้ดัชนีคำค้น จำนวน 13 คำได้แก่ ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว น้ำเงิน ฟ้าน้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม แสด และเทา และคัดเลือกเฉพาะคำที่มีความหมายเกี่ยวกับสีเท่านั้น และไม่นับซ้ำ เพื่อจะสามารถวิเคราะห์โครงสร้างของคำเรียกสีได้

งานวิจัยนี้เป็นงานวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้วิธีการวิเคราะห์เอกสาร (Document Research) ผลการวิจัยนำเสนอด้วยวิธีพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis) โดยมีคำถามการวิจัย คือ คำเรียกสีพื้นฐาน และคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาไทยมีโครงสร้างอย่างไร ทั้งนี้มีสมมติฐานการวิจัย คือโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาไทยน่าจะมีความซับซ้อน

ผลการวิจัย

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการปรากฏของคำเรียกสีพื้นฐานและคำเรียกสีไม่พื้นฐานในวรรณกรรมประเภทนวนิยายจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ พบว่า คำเรียกสีพื้นฐานทั้ง 13 คำ ยังคงปรากฏการใช้ในปัจจุบัน และคำเรียกสีไม่พื้นฐานบางคำมีการอธิบายรายละเอียดของสีที่ซับซ้อน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

1. คำเรียกสีพื้นฐาน

การศึกษาของนักวิชาการเรื่อง คำเรียกสีในภาษาไทยพบว่า ในภาษาไทยจากสมัยสุโขทัยถึงปัจจุบัน มีคำเรียกสีพื้นฐานทั้งสิ้นจำนวน 13 คำ ได้แก่ ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว

น้ำเงิน ฟ้า น้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม แสด และเทา ผลการวิจัยพบว่า คำเรียกสีทั้ง 13 คำ ยังคงปรากฏใช้ครบทุกคำดังแสดงในประโยคตัวอย่างจากข้อมูลการวิจัยดังต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 1 คำเรียกสีพื้นฐานที่ปรากฏในประโยค

สีขาว - ตัวบ้านเป็นผนังอิฐสีขาวที่มีแผ่นไม้ทาสีน้ำตาลเข้มตีประกบ (PRNV002)
- คนหนึ่งสวมหมวกแฉก ชายเสื้อยาว นุ่งกางเกงขาวรัดรูป สวมรองเท้าหนัง (PRNV)

สีดำ - รถสปอร์ตสีดำของเขาได้ทะยานแล่นออกไป (PRNV001)
- ชายหญิงตัวดำสกปรกอมมแมม พวกเราไม่เคยกินอ่อม ไม่เคยยืม (POET026)

สีแดง - เราสามารถมองเห็นป้ายตัวอักษรเอ็มสีแดงได้จากทุกที่ (PRNV008)
- ต้นชมพูมะเหมี่ยวต้นใหญ่ต้นหนึ่ง ที่ออกลูกแดงเพียงไม่กี่ผลเท่านั้น (PRNV032)

สีเหลือง - มือใหญ่ใช้ส้อมเขี่ยเส้นสีเหลืองในงานอย่างเหม่อลอย (PRNV001)
- หางของปลาโนรีจะเป็นสีขาวขอบเหลือง (PRNV025)

สีเขียว - มันเป็นบ้านชั้นเดียวล้อมรอบด้วยสนามหญ้าสีเขียวขนาดห้าสิบตารางวา (PRNV093)

- ตาจับอยู่ที่ธงเขียว จะสะบัดล้มเมื่อไร (PRNV)

สีน้ำเงิน - เธอเห็นรถยนต์คันสีน้ำเงินยี่ห้อแลนเซียคันหนึ่งแล่นช้า (PRNV010)
- หมึกน้ำเงินที่ใช้เขียนกับปากกาคอแร้งใส่หมึกปล้องจะแห้งเร็ว (PRNV171)

สีฟ้า - รอยยิ้มของสาวน้อยตาสีฟ้าเปิดกว้าง (PRNV002)
- ผู้ชายเสื้อฟ้าตอบแล้วอมยิ้มพยักหน้า (PRNV160)

สีน้ำตาล - ชายหนุ่มวางของสีน้ำตาลที่บรรจุเอกสารหนาปีกไว้ให้ (PRNV001)
- ไอ้เจ้าตัวเล็กของผมสีขาแต่มีน้ำตาล มีขนตรงหัวชี้ได้ชี้เต้ มันแย่งเขากินข้าว (PRNV011)

สีม่วง - เด็กสาวตรงไปยังร้านขายต้นไม้ ได้ต้นไฮเดรนเยียดอกสีม่วงมาต้นหนึ่ง
- ร่างสูงใหญ่สวมเสื้อแดงปิดคอ นุ่งกระโจมม่วง สวมสนับเพลา (PRNV)

สีชมพู - ข้างม้าไม้ในสวนแห่งหนึ่ง มือใหญ่ยื่นกล่องเล็ก ๆ สีชมพูให้ (PRNV002)
- เส้นผมสีดำแซมปอยชมพูของเธอถูกมัดรวบสูง (PRNV086)

สีส้ม - กองไฟสีส้มส่งควันขาวม้วนขึ้นมา (PRNV006)
- พระอาทิตย์ดวงส้มกลมโตกำลังจะลับลงไป (PRNV033)

สีแสด - ดอกโยทะกาเมื่อบานใหม่ เป็นสีเหลือง ต่อมาเปลี่ยนเป็นสีแสด (POET026)
- เด็กหญิงปิ่นฉืดขวดสเปรย์รีดผ้าให้ละอองน้ำตกกระทบแสงแดงจนเกิดเป็น

รุ้งเจ็ดสี ม่วง คราม น้ำเงิน เขียว เหลือง แสด แดง (PRNV121)

สีเทา - ลูกสาวเซฟยงหาคำพูดไม่เจอเมื่อร่างสูงใหญ่ปิดตู้เย็นสีเทาประจำครัว (PRNV001)

- เป้าหมายที่มาของเสียงทางขวามือก็พบหนุ่มนักธุรกิจในสุทเท (PRNV122) การศึกษาคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยตามแนวคิดของเบอร์ลินและเคย์ จะมีคำเรียกสีพื้นฐานเพิ่มขึ้นอีก 1 คำ คือ “แสด” ตามงานศึกษาของวิพาที ทิพย์คงคา (วิพาที ทิพย์คงคา, 2553) ที่พบว่ามีการใช้คำ “แสด” ในสมัยอยุธยา แต่ไม่พบการใช้คำนี้ ในงานศึกษาของศุภมาศ เอ่งฉ้วน (ศุภมาศ เอ่งฉ้วน, 2543) ที่ศึกษาคำเรียกสีภาษาไทยในสมัยสุโขทัย

2. คำเรียกสีไม่พื้นฐาน

ผลการวิจัย พบคำเรียกสีไม่พื้นฐานจำนวน 332 คำ และพบในทุกสีดังแสดงจำนวนและร้อยละในตารางที่ 1 เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 จำนวนคำเรียกสีไม่พื้นฐาน

ลำดับที่	คำเรียกสีไม่พื้นฐาน	จำนวนคำ	ร้อยละ (%)
1	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีเขียว	50	15.0
2	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีชมพู	44	13.3
3	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีเหลือง	38	11.4
4	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีน้ำตาล	33	10.0
5	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีแดง	31	9.3
6	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีขาว	29	8.7
7	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีม่วง	23	7.0
8	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีส้ม	22	6.6
9	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีเทา	19	5.7
10	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีฟ้า	15	4.5
11	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีน้ำเงิน	14	4.2
12	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีดำ	13	4.0
13	คำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีแสด	1	0.3
	รวม	332	100

สำหรับวิธีการใช้คำขยายคำเรียกสีนั้น มีวิธีการใช้คำขยายคำเรียกสีที่เป็นคำบอกระดับความเข้มของสี คำบอกความรู้สึก การเปรียบกับสิ่งอื่น การซ้ำคำ การผสมสีสองสี และการใช้วิธีขยายคำเรียกสีมากกว่า 1 วิธี ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 2 คำเรียกสีไม่พื้นฐาน

สีเขียว เช่น เขียวเข้ม เขียวสดชื่น เขียวมะกอก เขียว ๆ เขียวอมเหลือง เขียวหม่นอมน้ำตาล

สีชมพู เช่น ชมพูระเรื่อ ชมพูนุ่มนวลชวนฝัน ชมพูไวน์แดง ชมพูเหลืองส้ม ชมพูเรื่อธรรมชาติ

สีเหลือง	เช่น	เหลืองซีด เหลืองสดใส เหลืองมะนาว เหลือง ๆ เหลืองปนเขียว
สีน้ำตาล	เช่น	น้ำตาลแก่ น้ำตาลนวล น้ำตาลเฮเซลนัท น้ำตาล ๆ น้ำตาลออกเหลือง
สีแดง	เช่น	แดงจัด แดงซาบซ่า แดงเพลิง แดง ๆ แดงอมม่วง
สีขาว	เช่น	ขาวซีด ขาวสะอาดตา ขาวครีม ขาว ๆ ขาวอมชมพู ขาวอมส้มจาง ๆ
สีม่วง	เช่น	ม่วงคล้ำ ม่วงโศก ม่วงอัญชัน ม่วง ๆ ม่วงปนแดงคล้ำ ม่วงอมน้ำเงินเข้มจัด
สีส้ม	เช่น	ส้มจัด ส้มอ่อนหวาน ส้มแครอท ส้ม ๆ ส้มแกมเหลือง ส้มอมชมพูอ่อนจาง
สีเทา	เช่น	เทาเข้ม เทาขรึม เทาควันบุหรี เทา ๆ เทาอมเขียว
สีฟ้า	เช่น	ฟ้าจัด ฟ้าสดใส ฟ้าน้ำทะเล ฟ้า ๆ ฟ้าอ่อนอมนวล
สีน้ำเงิน	เช่น	น้ำเงินซีด น้ำเงินสดใส น้ำเงินเข้มเกือบดำ
สีดำ	เช่น	ดำเข้ม ดำ ๆ ดำอมม่วง ดำอมน้ำเงินเข้ม
สีแสด	เช่น	แสดอ่อน ๆ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาโครงสร้างคำเรียกสีพื้นฐาน และคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่ปรากฏในวรรณกรรมประเภทนวนิยายจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ พบว่า โครงสร้างคำเรียกสีพื้นฐานจะมีค่าบ่งชี้คำเรียกสี (Color Marker/CM) คือ คำว่า “สี” ที่ปรากฏเฉพาะตำแหน่งหน้าคำเรียกสี เช่น สีขาว สีดำ สีแดง ฯลฯ ซึ่งอาจจะปรากฏหรือไม่ก็ได้ ส่วนโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐาน จะปรากฏค่าบ่งชี้คำเรียกสีไม่พื้นฐาน (Non - Basic Color Marker/NBCM) จำนวน 6 คำ คือ “อม ปน แกม เหลือบ เกือบ ออก” ที่จะปรากฏเพื่อระบุว่า คำเรียกสีไม่พื้นฐานนั้น ๆ มีการผสมสีสองสีเข้าด้วยกันโดยการแสดงโครงสร้างของคำเรียกสีพื้นฐาน และคำเรียกสีไม่พื้นฐาน จะใช้สัญลักษณ์ ดังต่อไปนี้

คำที่ไม่อยู่ในเครื่องหมาย () หมายถึง คำที่ต้องปรากฏเสมอ

[] หมายถึง หน่วยวิเคราะห์คำเรียกสีพื้นฐานและคำเรียกสีไม่พื้นฐาน

() หมายถึง คำที่สามารถปรากฏ หรือไม่ปรากฏก็ได้

+ หมายถึง มีคำอื่นตามมา

1. โครงสร้างคำเรียกสีพื้นฐาน

ผลการวิจัยโครงสร้างของคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทย มีโครงสร้างเพียง 1 โครงสร้าง

ดังนี้

[(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน]

จากโครงสร้างข้างต้น คำที่เป็นคำบ่งชี้คำเรียกสีพื้นฐาน คือ คำว่า “สี” อยู่ในเครื่องหมาย () ซึ่งหมายถึง คำนี้อาจจะปรากฏหรือไม่ก็ได้ ส่วน “คำเรียกสีพื้นฐาน” จำเป็นต้องปรากฏเสมอ เพื่อบอกว่าเป็นสีใดสีหนึ่ง เช่น “เขายังยืนนิ่งอยู่ใต้หลังคา[สีชมพู] มองตาเธอและพี่ชายจนลับตา (PRNV051)” และ ประโยคที่ไม่ปรากฏคำว่า “สี” เช่น “ชมพูมะเหมี่ยวต้นใหญ่ต้นหนึ่งที่อยู่กลางแจ้ง[แดง]เพียงไม่กี่ผลเท่านั้น (PRNV032)”

2. โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐาน

การวิเคราะห์โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานในงานวิจัยนี้สรุปได้ 3 โครงสร้าง ดังต่อไปนี้

2.1 โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 1

[(สี) + (คำขยาย) + คำเรียกสีพื้นฐาน + คำขยาย + (คำขยาย) + (คำขยาย)]

โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 1 จะต้องปรากฏร่วมกันระหว่างคำเรียกสีพื้นฐาน และคำขยายเสมอ ซึ่งคำขยายนั้นสามารถปรากฏได้มากกว่า 1 หน่วย และสามารถวางไว้ตำแหน่งหน้าคำเรียกสีพื้นฐาน หรือหลังคำเรียกสีพื้นฐานก็ได้ โดยมีจำนวนของคำขยายที่ปรากฏหน้าคำเรียกสีพื้นฐาน และอยู่หลังคำบ่งชี้ “สี” ได้เพียง 1 คำ แต่ คำขยายสามารถปรากฏในตำแหน่งคำเรียกสีพื้นฐานได้จำนวน 1 - 3 คำ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 3 โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 1

แดงสดใส	แดง	สดใส			
	[สีพื้นฐาน +	คำบอกความรู้สึก]			
คล้ำเขียว	คล้ำ	เขียว			
	[คำบอกระดับสี +	สีพื้นฐาน]			
สีเขียวปีกแมลงทับ	สี	เขียว	ปีกแมลงทับ		
	[สี +	สีพื้นฐาน +	คำเปรียบเทียบ]		
สีน้ำตาลเข้มธรรมชาติ	สี	น้ำตาล	เข้ม	ธรรมชาติ	
	[สี +	สีพื้นฐาน +	คำบอกระดับสี +	คำเปรียบเทียบ]	
สีเหลืองทองอ่อน ๆ	สี	เหลือง	ทอง	อ่อน ๆ	
	[สี +	สีพื้นฐาน +	คำเปรียบเทียบ +	คำบอกระดับสี]	
สีชมพูจางหวานละมุน	สี	ชมพู	จาง	หวาน	ละมุน
	[สี +	สีพื้นฐาน +	คำบอกระดับสี +	คำบอก	คำบอก
				ความรู้สึก +	ความรู้สึก]

ตัวอย่างโครงสร้างคำเรียกสีแบบที่ 1 ข้างต้น พบว่า คำบ่งชี้คำเรียกสี (CM) คือคำว่า “สี” จะปรากฏหรือไม่ปรากฏก็ได้ คำเรียกสีพื้นฐานปรากฏในทุกตัวอย่าง ส่วนคำขยายประเภทต่าง ๆ ที่สามารถปรากฏได้ในโครงสร้าง พบว่า คำเรียกสีไม่พื้นฐานที่มีการใช้คำขยายหน้า

ตำแหน่งคำเรียกสีพื้นฐาน ปรากฏได้เพียง 1 คำ เช่น “คล้ำเขียว” ในตัวอย่างข้างต้น พบว่าเป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่มีโครงสร้างคำขยายอยู่ข้างหน้าคำเรียกสีพื้นฐาน ซึ่งตามปกติโครงสร้างนามวลีในภาษาไทย ส่วนขยายจะตามหลังคำนามหลัก คำนี้หากใช้ปกติก็สามารถใช้ “เขียวคล้ำ” ได้ ส่วนคำขยายหลังตำแหน่งคำเรียกสีพื้นฐานปรากฏมากที่สุดได้ 3 คำ ดังตัวอย่าง “สีชมพูจางหวานละมุน”

2.2 โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 2

[(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน + (คำขยาย) + คำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน + คำเรียกสีพื้นฐาน + (คำขยาย) + (คำขยาย)]

โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 2 ปรากฏร่วมกันระหว่างคำเรียกสีพื้นฐาน 2 คำ โดยมีคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน (Non - Basic Color Marker/NBCM) คือ คำว่า “อม ปน แกรม เหลือบ เกือบ ออก” ปรากฏอยู่ระหว่างคำเรียกสีพื้นฐาน 2 คำเสมอ และอาจจะมีการขยายมาประกอบข้างท้ายด้วยหรือไม่ก็ได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 4 โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 2

สีด้อมน้ำเงิน	สี	ดำ	อม	น้ำเงิน		
	[สี +	สีพื้นฐาน +	คำบ่งชี้ +	สีพื้นฐาน]		
เหลืองปนเขียวอ่อน	เหลือง	ปน	เขียว	อ่อน		
	[สีพื้นฐาน +	คำบ่งชี้ +	สีพื้นฐาน +	คำบอกระดับสี]		
ชมพูเหลือบส้ม	ชมพู	เหลือบ	ส้ม			
	[สีพื้นฐาน +	คำบ่งชี้ +	สีพื้นฐาน]			
สีน้ำตาลออกเหลือง	สี	น้ำตาล	ออก	เหลือง		
	[สี +	สีพื้นฐาน +	คำบ่งชี้ +	สีพื้นฐาน]		
สีม่วงอมน้ำเงินเข้มจัด	สี	ม่วง	อม	น้ำเงิน	เข้ม	จัด
	[สี +	สีพื้นฐาน +	คำบ่งชี้ +	สีพื้นฐาน +	คำบอก	คำบอก
					ระดับสี +	ระดับสี]

ตัวอย่างข้างต้นแสดงโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่มีคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน “อม ปน แกรม เหลือบ เกือบ ออก” แสดงถึงการผสมของสีพื้นฐานกับสีพื้นฐานอื่น เช่น “น้ำตาลแกรมเหลือบคล้ำ” เป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่เกิดจากการนำสีพื้นฐานหลัก คือสีน้ำตาล มาอธิบายลักษณะของสีน้ำตาล โดยใช้คำบ่งชี้คำว่า “แกรม” และอธิบายการผสมด้วยสีเหลืองที่มีคำบอกระดับความเข้มของสีคือคำว่า “คล้ำ” รวมด้วย

2.3 โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 3

[(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน + คำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน + คำขยาย]

โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 3 มีโครงสร้างคล้ายกับโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 2 ที่มีคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน (Non - Basic Color Marker/NBCM) แต่มีเพียง 3 คำ คือ “อม แกรม เหลือบ” โดยคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐานจะปรากฏระหว่างคำเรียกสีพื้นฐานและคำขยาย เพื่อแสดงถึงการผสมของสีมากกว่าสองสี และคำขยายที่ตามหลังคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐานนี้มีเพียง 1 คำดังตัวอย่างต่อไปนี้

ตัวอย่างที่ 5 โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 3

สีขาวอมตะกั่ว	สี [สี +	ขาว สีพื้นฐาน +	อม คำบ่งชี้ +	ตะกั่ว คำเปรียบเทียบ]
น้ำตาลแกมทอง	น้ำตาล สีพื้นฐาน+	แกม คำบ่งชี้ +	ทอง คำเปรียบเทียบ]	
สีน้ำตาลเหลือบทอง	สี [สี	น้ำตาล สีพื้นฐาน +	เหลือบ คำบ่งชี้ +	ทอง คำเปรียบเทียบ]

ตัวอย่างข้างต้นแสดงโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่มีคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐานเพียง 3 คำ คือ “อม แกรม เหลือบ” ซึ่งปรากฏร่วมกับคำเรียกสีพื้นฐาน 1 คำ และคำขยาย 1 คำ ซึ่งคำขยายที่ตามหลังคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐานพบว่าเป็นคำนามทั้งสิ้น โดยคำนามเหล่านี้ เป็นคำที่นำมาเปรียบเทียบว่าสีที่รับรู้นั้นมีสีเหมือนวัตถุสิ่งใด ซึ่งโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 3 นี้คล้ายกับโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 2 ที่เป็นการนำสีสองสีมาผสมกัน แต่โครงสร้างแบบที่ 2 จะนำคำเรียกสีพื้นฐาน 2 สีมาผสมกัน แต่โครงสร้างแบบที่ 3 จะเป็นการนำคำเรียกสีพื้นฐานมาผสมกับอีกสีหนึ่งที่ไม่ใช่คำเรียกสีพื้นฐานใช้ จึงนำคำนามที่มีสีใกล้เคียงมาเรียกแทนเป็นการเปรียบเทียบสีกับวัตถุนั้น ๆ เช่น สีขาวอมตะกั่ว เป็นการผสมกันของสีพื้นฐาน คือ สีขาว และสีที่เหมือนสีของตะกั่ว หรือสีน้ำตาลแกมทอง เป็นการผสมกันของสีพื้นฐาน คือ สีน้ำตาล และอีกสีหนึ่งที่มีสีเหมือนทอง เป็นต้น

อภิปรายผล

ผลการวิจัยนี้เมื่อตรวจสอบกับคำถามและสมมติฐานการวิจัย พบว่า คำเรียกสีไม่พื้นฐานมีโครงสร้างคำที่เกิดจากการอธิบายลักษณะของสีพื้นฐานด้วยวิธีการใช้คำขยาย 4 ประเภท ได้แก่ 1) คำบอกระดับความเข้มของสี เช่น อ่อน จาง เข้ม จัด คล้ำ 2) คำบอกความรู้สึก เช่น สะอาดตา อ่อนหวาน สดชื่น 3) คำเปรียบเทียบสิ่งอื่น เช่น ตะกั่ว เลือดหมู หยก น้ำทะเล มันวาว และ 4) คำบ่งชี้คือ “อม ปน แกรม เหลือบ เกือบ ออก” ทั้งนี้ พบว่าโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานไม่เป็นไปตามสมมติฐานการวิจัย เนื่องจากคำเรียกสีไม่พื้นฐานส่วนใหญ่ไม่มีโครงสร้างที่ซับซ้อน สามารถสร้างเป็นสูตรโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานได้ตามผลการวิจัยข้างต้น

สำหรับวิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานตามที่เบอร์ลินและเคย์ (Brent B. and Paul K., 1969) ได้สรุปไว้ว่า คำเรียกสีพื้นฐานของภาษาในโลกนี้จะมีวิวัฒนาการได้ตั้งแต่ระยะที่ 1 - 7 โดยสังคมที่มีความเจริญมากจะมีวิวัฒนาการคำเรียกสีมาถึงระยะที่ 7 ได้ ซึ่งแนวคิดของเบอร์ลินและเคย์สอดคล้องกับแนวคิดของ W.H.R. Rivers ที่ได้กล่าวว่า “วิวัฒนาการคำเรียกสีของคนในพื้นที่ใดนั้นย่อมเป็นไปตามวิวัฒนาการทางด้านความรู้และวัฒนธรรมของคนในพื้นที่นั้นด้วย” โดย W.H.R. Rivers ศึกษาคำเรียกสีของชนเผ่า 2 ชนเผ่าบนเกาะ Torres Strait ในประเทศออสเตรเลียพบว่า คำเรียกสีของชนเผ่าเหล่านี้มีเพียง 3 สี คือ ขาว ดำ และแดง ซึ่งมีวิวัฒนาการมาถึงเพียงระยะที่ 3 (Rivers W. H. R., 1901) เช่นเดียวกับงานศึกษาของ Harold C. Conklin (Harold C., 1955) ที่พบว่าคำเรียกสีของชาวฮานูบนเกาะมินโดโรในประเทศฟิลิปปินส์ มีเพียง 4 สีคือ ขาว ดำ แดง และเขียวซึ่งมีวิวัฒนาการมาถึงระยะที่ 4 แต่คำเรียกสีพื้นฐานในภาษาอังกฤษตามการศึกษาของเบอร์ลินและเคย์ มีทั้งสิ้น 11 สีโดยมีวิวัฒนาการมาถึงระยะที่ 7 นั้นหมายความว่า ยิ่งสังคมใดมีความเจริญมากเท่าใด จำนวนคำเรียกสีก็ยังมีลำดับวิวัฒนาการมากเท่านั้น (Brent B. and Paul K., 1969)

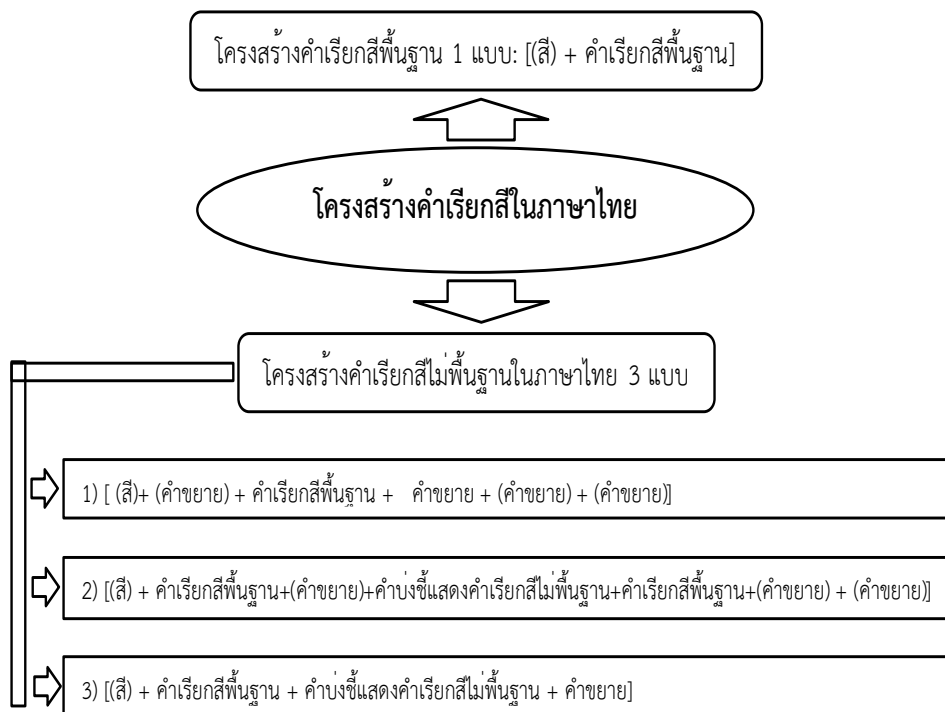
สำหรับงานศึกษาคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยในอดีตต่างสรุปว่า คำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยมีวิวัฒนาการมาถึงระยะที่ 7 และมีคำเรียกสีทั้งสิ้น 12 สี (รวม “ส้ม” และ “แสด” เป็น 1 สี) แต่ข้อค้นพบองค์ความรู้ใหม่ของงานวิจัยนี้คือวิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานในภาษานั้นมีมาถึงเพียงระยะที่ 4 เท่านั้น ทั้งนี้ข้อค้นพบนี้อยู่ภายใต้ขอบเขตข้อมูลการวิจัยจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติในหมวดนวนิยาย ในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2560 เท่านั้น นอกจากนี้ผู้วิจัยวิเคราะห์ตามคุณสมบัติของคำเรียกสีพื้นฐานของเบอร์ลินและเคย์ ที่กล่าวว่า “คำเรียกสีใดเป็นคำเดียวกับชื่อของวัตถุ เช่น Gold “ทอง” Silver “เงิน” Ash “ขี้เถ้า” เป็นต้นต่างไม่ใช่คำเรียกสีพื้นฐาน” (Brent B. and Paul K., 1969) ดังนั้นคำเรียกสีน้ำเงิน สีฟ้า สีน้ำตาล สีม่วง สีชมพู สีส้ม และสีเทานั้นต่างเป็นคำที่หมายถึง คำเรียกสีหรือคำนามก็ได้ ดังนั้นคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยตามแนวคิดวิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานของเบอร์ลินและเคย์ควรจะมีวิวัฒนาการมาถึงระยะที่ 4 และมีเพียง 5 สีเท่านั้น คือ ขาว ดำ แดง เหลือง และเขียว เพราะสีน้ำเงิน สีฟ้า สีน้ำตาล สีม่วง สีชมพู สีส้ม และสีเทาต่างเป็นคำเรียกสีที่เกิดจากการนำคำนามมาใช้เป็นคำเรียกสี ดังนี้ สีน้ำเงิน คือสีที่เกิดจากกระบวนการหลอมแร่เงิน สีฟ้า คือสีของท้องฟ้า สีน้ำตาล คือสีของน้ำตาลโตนดสีม่วง คือสีของมะม่วงพันธุ์จักรพรรดิ สีชมพู คือสีของผลชมพู สีส้ม คือสีของผลส้ม และสีเทา คือสีของเถ้าถ่าน (ภายหลังเกิดการกลายเสียงจาก “เถ้า” เป็น “เทา”) ดังนั้น ผู้วิจัยจึงจัดให้คำเรียกสีเหล่านี้เป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาไทย ทั้งนี้ข้อวิเคราะห์ดังกล่าวอยู่บนพื้นฐานขอบเขตของข้อมูลการศึกษาคำเรียกสีจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ หมวดนวนิยาย ในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2560 เท่านั้น

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัยมี 2 ประเด็น คือ

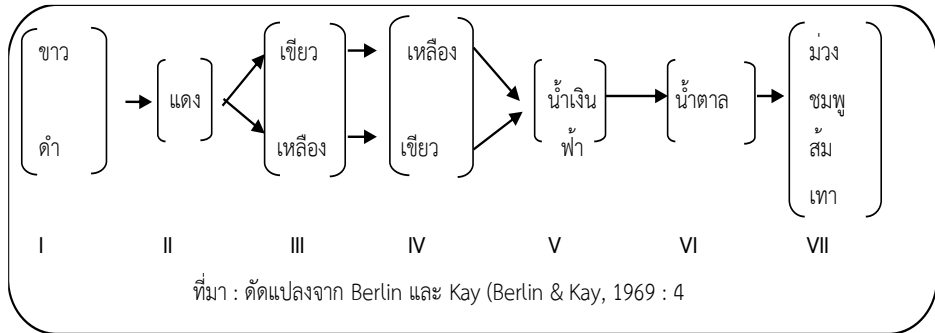
1. โครงสร้างคำเรียกสีในภาษาไทย

ภาพที่ 2 โครงสร้างคำเรียกสีพื้นฐาน และโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานในภาษาไทย

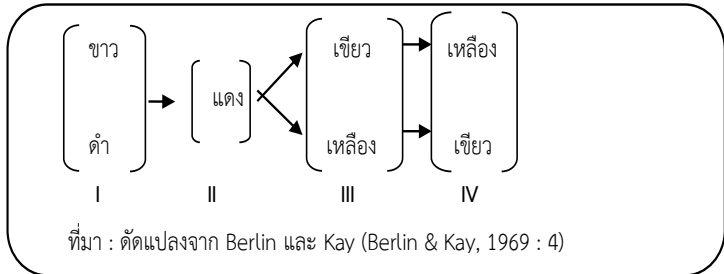
2. วิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทย

↑
วิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยจากงานวิจัยในอดีต

↑
วิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐาน

↓
วิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ หมวดนวนิยาย

ภาพที่ 3 เปรียบเทียบวิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยจากงานวิจัยในอดีต และจากคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ หมวดนวนิยาย ในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2560

สรุป/ข้อเสนอแนะ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 สรุปได้ว่า คำเรียกสีพื้นฐานจำนวน 12 สี (13 คำ) ได้แก่ “ขาว ดำ แดง เหลือง เขียว ฟ้ำ น้ำเงิน น้ำตาล ม่วง ชมพู ส้ม/แสด เทา” สามารถปรากฏร่วมกับคำบ่งชี้ “สี” หรือไม่ได้ แต่ต้องมีคำเรียกสีพื้นฐานเหล่านี้ปรากฏทุกครั้งเพื่อจะกล่าวถึงสีใดสีหนึ่ง ส่วนคำเรียกสีไม่พื้นฐาน พบจำนวน 332 คำ แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มแรกเป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่อธิบายลักษณะของสีเขียว สีชมพู สีเหลือง สีน้ำตาล พบในระดับมากคือ ปรากฏมากกว่าร้อยละ 10 กลุ่มที่ 2 เป็นคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่อธิบายลักษณะของสีแดง สีขาว สีม่วง สีส้ม สีเทา พบในระดับปานกลาง คือปรากฏมากกว่าร้อยละ 5 แต่ไม่เกินร้อยละ 10 และกลุ่มที่ 3 คือคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่อธิบายลักษณะของสีฟ้า สีน้ำเงิน สีดำ สีแสด พบในระดับน้อย คือปรากฏไม่เกินร้อยละ 5 โดยพบว่า คำเรียกสีไม่พื้นฐานที่อธิบายลักษณะของสีแสด พบน้อยที่สุดในงานวิจัยนี้ ทั้งนี้เนื่องจากมีความซ้ำซ้อนกับการคำเรียกสีไม่พื้นฐานของสีส้ม

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สรุปได้ว่า โครงสร้างของคำเรียกสีพื้นฐาน มีเพียง 1 แบบ คือ [(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน] ส่วนโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐาน แบ่งออกเป็น 3 แบบ ได้แก่ โครงสร้างแบบที่ 1 คือ [(สี) + (คำขยาย) + คำเรียกสีพื้นฐาน + (คำขยาย) + (คำขยาย) + (คำขยาย)] โครงสร้างแบบที่ 2 คือ [(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน + (คำขยาย) + คำบ่งชี้ + คำเรียกสีพื้นฐาน + (คำขยาย) + (คำขยาย)] โครงสร้างแบบที่ 3 คือ [(สี) + คำเรียกสีพื้นฐาน + คำบ่งชี้ + คำขยาย] โครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 1 และ แบบที่ 2 ต่างกันที่ คำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน โดยโครงสร้างคำเรียกสีไม่พื้นฐานแบบที่ 1 ไม่มีการใช้คำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน ในขณะที่ โครงสร้างแบบที่ 2 ปรากฏคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน “อม ปน แกม เหลือบ เกือบ ออก” ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการผสมสีพื้นฐานตั้งแต่สองสีขึ้นไป สำหรับโครงสร้างแบบที่ 3 นั้น ปรากฏคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน เหมือนโครงสร้างแบบที่ 2 แต่คำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน มีเพียง 3 คำ คือ “อม แกม เหลือบ” และมีคำขยายตามหลังคำบ่งชี้แสดงคำเรียกสีไม่พื้นฐาน เพียง 1 คำ

จากวัตถุประสงค์ข้อที่ 3 สรุปได้ว่า วิวัฒนาการคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยตามแนวคิดของเบอร์ลินและเคย์ (Brent B. and Paul K., 1969) มีเพียง 4 ระยะ ดังนั้นคำเรียกสีพื้นฐานในภาษาไทยที่พบในคลังข้อมูลภาษาไทยแห่งชาติ หมวด นวนิยาย ในช่วงปี พ.ศ. 2551 - 2560 จึงมีเพียง 5 สี คือ ขาว ดำ แดง เหลือง และเขียว

ข้อเสนอแนะ จากผลการวิจัยนี้ ควรมีการศึกษาในประเด็นต่อเนื่องกับผลการวิจัยดังนี้

- 1) ควรมีการศึกษาการปรากฏร่วมระหว่างคำเรียกสีพื้นฐาน และคำเรียกสีไม่พื้นฐานที่ใช้เฉพาะเจาะจงกับสีใดสีหนึ่งว่ามีคำใดบ้าง ซึ่งจะเป็นประโยชน์กับผู้ใช้ภาษาไทยที่ต้องการอธิบายลักษณะของสีพื้นฐาน นอกจากนี้ยังเป็นประโยชน์ต่อการสอนภาษาไทยสำหรับชาวต่างชาติให้มีความเข้าใจในการใช้ภาษาเรื่องการอธิบายลักษณะสีในภาษาไทย และ

2) ควรมีการศึกษาคำขยายที่ใช้เปรียบเทียบกับสิ่งอื่น ๆ ในบริบทสังคมไทยสมัยใหม่ ซึ่งงานวิจัยนี้ยังไม่ได้กล่าวถึงในรายละเอียด เช่น พบว่ามีการเปรียบเทียบสีเขียว กับ “ไนท์ซี๊ด” “ฝรั่ง” “มะกอก” เป็นต้น ซึ่งคำเปรียบเหล่านี้เกิดจากกระแสวัฒนธรรมสมัยใหม่

กิตติกรรมประกาศ

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของดุขุณีนิพนธ์ เรื่อง “คำเรียกสีภาษาไทยในยุคดิจิทัล” คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

เอกสารอ้างอิง

- ธนัญฐากุล พรทิพยพานิช. (2557). คำเรียกสีในภาษาไทยสมัยธนบุรีและสมัยรัตนโกสินทร์. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาภาษาศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- รุจิวรรณ เหล่าไพโรจน์. (2552). การศึกษาเปรียบเทียบคำเรียกสีภาษาไทยและภาษาเวียดนาม. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์. มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วิภาที ทิพย์คงคา. (2553). คำเรียกสีในภาษาไทยสมัยอยุธยา. ใน วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์ประยุกต์. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภมาศ เอ่งฉ้วน. (2543). คำเรียกสีและมโนทัศน์เรื่องสีของคนไทยสมัยสุโขทัยและสมัยปัจจุบัน. ใน วิทยานิพนธ์อักษรศาสตร์ดุขุณีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาศาสตร์. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อภิญา เพชรวิชิต. (2545). การสร้างคำเรียกสีในภาษาไทยและภาษาลาว. ใน วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อมรา ประสิทธิ์รัฐสินธุ์. (2538). คำเรียกสีและการรับรู้สีของชาวจ้วงและชาวไทย. กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Rivers W. H. R. (1901). Primitive Color Vision. Popular Science Monthly, 59(5), 44-58.
- Anna A. et al. (2006). Basic colour terms in Modern Greek. Journal of Greek Linguistics, 7(1), 3-47.
- Brent B. and Paul K. (1969). Basic color terms: Their universality and evolution. ใน Berkley and Los Angeles. University of California Press.
- Harold C. (1955). Hanunoo Color Categories. Southwestern Journal of Anthropology, 11(4), 339-344.
- Ichiro K. et al. (2017). The modern Japanese color lexicon. Journal of Vision, 17(3), 1-18.